

Amikor lapunknak ezt az augusztusi számát szerkesztettük – nagyon meleg volt. Talán még emlékeznek rá olvasóink, hogy júliusban micsoda kánikulái napokat éltünk át. Nyilván annak a régvolt kánikulának tudható be, hogy egyik nap a szerkesztői asztal mellett egy kézirat javítása közben álomba szenderültem és a következőket álmodtam.

Volt egyszer egy számítógépes lap, amelynek szerkesztőségében a hely nagyon kicsi volt, ezért állandó gondot okozott, hogy mikor melyik asztalon melyik gép legyen.

A szerkesztőség ugyanis sokféle géppel foglalkozott, ezekre rendszeresen közölt programokat, írásokat, hardver- és szoftverötleteket. A gépeket forgalmazó cégek jól tudták, hogy nekik végül is érdekük, hogy arra a gépre amelyet ők árusítanak, minél több program, leírás, ötlet jelenjen meg. Hiszen ismerték azt a régi igazságot, hogy mindegy, mit mondanak, írnak valamiről, csak minél többet beszéljenek róla.

Azt illető cégek azt is tudták, hogy ahhoz, hogy egy lap rendszeresen közölhessen anyagokat az ő általuk favorizált gépre, gép is kell. Hiszen a programok, ötleteket valahogyan ki kell próbálni, ki kell printelni stb. Így hát a szerkesztőség a bőség zavarával küzdött, nem tudta már, hogy a sokféle gépet hová tegye. Körülbelül idáig jutottam az álomban, amikor fölbredtem. Így hát gondoltam – érdeklí, nem érdeklí – elmondom már a kedves olvasónak, hogy mi az igazság mindezzel kapcsolatban. Bizonyára nem én vagyok az egyetlen olvasó, akinek nemrég egyik laptársunk sorai közt is szemet szúrt a közlés, miszerint a laptársnak összesen egy darab gépe van. Kollegális információs csatornánkon keresztül is eljuttott hozzánk a hír, miszerint valóban más szerkesztőségekben is a miénkhez hasonlóan folyik az

élet, vagyis minden programtesztelésre, listázásra külső munkatársakat kell megkérni, ugyan koptassák már a saját eszközeiket, vagy a munkahelyükön lévő eszközöket lopva vegyék igénybe a mi igazán nem önös céljainkra. Sajnos egy sor gépre, programra igaz ez nálunk is. Mi ugyan egy fokkal jobb helyzetben vagyunk, mert némi erőszakos udvarlás eredményeként hosszán tartó kölcsönben van nálunk néhány gép, így nem kell ide-oda futkosni ha szükségünk van egy Commodore-ra, egy TVC-re, egy HT-re, sőt. A sorok írásakor még Atarit is birtoklunk, De mind a mai napig nincs például egy Sinclair gépünk.

Ez talán magyarázható azzal, hogy nincs itthon cég, amelynek ebben az irányban lenne érdeklősége. De ott van például a Primo, amely igazán magyar érdeklőség. Igaz, egyesek szerint mi mindig utáltuk ezt a gépet, ezzel szemben talán a legtöbb Primo-s anyag nálunk jelent meg. (Rendszeresen jelennek meg Primo-s anyagok azóta is, hogy a gépet „eltemettük”, mert úgy éreztük az objektív tájékoztatáshoz a bukás tényének rögzítése is hozzátartozik.) Mégis mind a mai napig nem sikerült egy gépet kiudvarolnunk. Ha tesztelni kell, valamelyik külső munkatársunkhoz fordulunk, ha printelni, akkor meg egyszerűen bajban vagyunk.

Azon a meleg nyári napon megálmodtam az ideális szerkesztőséget, ahol minden rendelkezésre áll, s ahol épp ezért minimálisra csökkenthető a lapba kerülő hibák száma is. Addig is, amíg az álom valóra válik, ne haragudjanak az olvasók, hogy ilyen belső ügyekkel – számítógépes lapok szerkesztőségeinek munkakörülményeivel – untatta önöket a szerkesztő. Tudják be mindezt a nyári uborkaszезonnak, meg a hűgütának.

Angyalosi László

BELÜLRŐL

- 18 **Híroldal** – amelyben egy pár hónapos gépet mutatunk be – az Amiga 500-ast –, amely a gyártók elképzelése szerint a C64 utóda lehet.
- 20 **Vallató** – kánpadon az Atari 800XL – átlagosztályzata: 3.8 – igazán jó
- 24 **TVC-Centronics?** – a kérdőjelet mi feloldjuk, de azért nem értjük, hogy ha Centronics, akkor miért nem Centronics.
- 26 **Programajánlat** – természetesen a vallatott Atarira – ezúttal egy körrajzoló program, amely meglepően gyors!
- 28 **Benchmark játékok** – játék, mert ismét kiderül, hogy nemcsak gépet, de még programnyelvet sem érdemes benchmark tesztek alapján választani.
- 30 **Könyvmoly** – sok-sok új könyv a piacon, amelyek közül a nyelvoktatás számítógépesítéséről szólót választotta bogarunk e havi rágódása tárgyául.
- 31 **Szoftverötletek** – a RAM-ot feltöltő gépi kódú program a C64-re.
- 32 **Enterprise nyoró** – új pályázatunkban nem kisebb nyereségért csatázhatnak – mint ez a nagy érdeklődést kiváltott masina.

HIRLOKAL

TOURINFORM

Az Országos Idegenforgalmi Hivatal megnyitotta a hazai idegenforgalom információs szolgálatát, a Tourinform korszerű, új irodáját, Budapesten, a Sütő utcában. Az OIH – felismerve a benne rejlő lehetőségeket – továbbfejlesztette a tájékoztató szolgálatot: a korábban mikrofilmes adattárolást – számítógépes váltotta fel. Jelenleg egymillió adatot tárolnak számítógépen a Tourinformnál, s így az idegenforgalommal való kapcsolat mindenre azonnal tudnak válaszolni: a hazai utazási irodák ajánlataitól kezdve a különféle programok az országos és az európai időjárásig. Az elképzelések szerint mind bel-, mind pedig külföldön bővülnek a Tourinform kapcsolatai. A most alakuló megyei idegenforgalmi információshálózatot ugyanis a Tourinform adatbankjára alapozzák, a későbbiekben pedig nemzetközi információs központokhoz kíván csatlakozni a magyar idegenforgalmi információs szolgálat.

TÁPANYAGPROGRAM

A Gabona és Iparművelés Termelési Rendszerének igény esetén számítógépes tápanyagprogramot készít a Szolnok-megyei mezőgazdasági nagyüzemek számára. A szolgáltatás keretében a szakemberek táblánként tartalmazó vesznek és elemzik a táblákon tartalmát. Figyelembe veszik az előző tárgyakban termesztett kultúrákat, az előző tárgyakban termesztett kultúrákat, hogy a számítógép segítségével állapítsák meg, milyen tápanyag-utánpótlást igényelnek, milyen termet várható, illetve milyen nyereségre lehet számítani.

VÍZ

A Baranya Megyei Víz- és Csatornamű Vállalat kedvező tapasztalatokkal rendelkezik az ivóvízellátás számítógépes szabályozásában. Legújabb, kidolgozás alatt álló számítógépes rendszerük Komló ivóvízellátását fogja vezérelni, biztosítva a vezetékek, a gépek és berendezések leg gazdaságosabb üzemét. Sőt, a rendszer vigyázza is a vízvezeték-hálózatot, ha a számítógép pillanatokon belül kiszámítja és megállapítja annak helyét. A számítógépes irányítási rendszer kidolgozását a komlóiak a Budapesti Műszaki Egyetem vizsgálati tanszékével közösen végzik, s úgy számítják, hogy a rendszer a jövő év közepétől kezdheti meg működését.

SPORT

Dr. Iglói László, az ÁISH tudományos főosztályának helyettes vezetője egy sajtótájékoztatón arról beszélt, hogy a számítástechnika és a magyar sport kapcsolatában sokéves elmaradás mutatkozik. Míg a világ sok országában a számítógépek hatékonyan támogatják a sportolókat és sportvezetőket, addig nálunk még csak most kezdik felismerni a sportszakemberek a számítástechnika jelentőségét. Csak remélni lehet, hogy a számítógépek alkalmazása hamarosan megszokott lesz a magyar sportéletben és a téren is felzárkózhatunk a fejlett sporttal rendelkező országokhoz.

SIR CLIVE SINCLAIR

Sir Clive Sinclair, a Sinclair számítógépek gyártója vállalatát 1986-ban eladta az Amstrad-nak, és új céget alapított. Az új vállalat, a Cambridge Computers Ltd, első terméke egy háromszáz dolláros asztali számítógép. 1988-ban a rádiótelefon-készülék akarnak betörni olyan rádiótelefonok piacára, amely automatikusan képes kiválasztani az otthoni, a munkahelyi és az autóbán épített telefonállomások közül azt, amelyen a tényleges telefonkapcsolat a legolcsóbban jöhet létre.

MENETREND

A vasúti mellett minden évben sor kerül a közúti közlekedés menetrendjének módosítására is. A nemrég kiadott autóbuszmenetrendkönyv formájában és szerkesztésben is eltér az eddigiektől. A Volánbusz a szakmában először mikroszámítógép segítségével készítette az új menetrendet. Ennek köszönhetően sokkal részletesebbre és áttekinthetőbbre sikerült, s a könnyebb eligazodás érdekében most tizenegy kötetben, zsebkönyv formátumban került kiadásra.

CÉH 64

CÉH 64 néven számítógépes beatzenekar vagy zenekari társulás jött létre. Konkrec László kezeli a számítógépet, Töröcsik Kristóf énekel és gitározik, a számítógépen kívül a zeneszerzésben Komáromi Zoltán és Deák Piki, a szövegírában Soltész Gábor segít. A zenekari zenei stílusában meghatározó szerepet kapott a számítógép, tulajdonképpen ez adja a zenei alapot.

SZUPRAVERSENY

A szupravezető-kutatás még abban a zseni korban van, amikor a kutatók örömmel megosztják társaikkal felfedezéseiket, de a nagy világcégek már ugrásra készek a kutatási eredmények gyakorlati alkalmazására. A technológia – energiavesztés nélküli elektromosság-továbbítás – hűtmérföldes lépcső az áttörés ezen a területen, nagy mennyiségben állhat rendelkezésünkre a nukleáris technológia számítógépes száguldónyerdoboz szupersebességgel a kutatásokban – szakértők Egyesült Államok vezet. A japánok pedig már gazdag – az amerikaiakban riadalmat keltő – tapasztalatokat szereztek. Ugyanakkor a kaliforniai Varian Associates Inc. reméli, hogy az első között lesz, akik szupravezetőt alkalmazó termékeket készítenek más kutatóknak. A cég úgy akar módosítani egy chip-előállító berendezést, hogy az molekulánként legyen képes ráhelyezni a szupravezető anyagot a chipre (félvezetőre).

PECSETMARÓ

A japánoknak is – más országok állampolgáraihoz hasonlóan – sokszor kell hivatalos vagy kevésbé hivatalos iratokat, okmányokat, leveleket stb. aláírni, kézjeggyel elíráni. Csak hogy a japán frás idővel jár, mint például nekünk. Ezért Japánban évszázadok óta elterjedt az úgynevezett névpecsét használata. A körülbelül ezeréves múltban köz (hanko) egyik végébe bevészték a közelmúltban gyel minden okmány pillanatát alatt szignálható. Japán mérnökök a közelmúltban olyan karakterfelismerő készüléket fejlesztettek ki, mellyel a kézjegymintáról lézeregéssel pontos másolatot képesek készíteni. Sőt ezt továbbfejlesztették úgy, hogy a pecsét tulajdonosának az arcképét is belevésik a hankóba.

KÉPFELDOLGOZÁS

A francia Numelec társaság által kifejlesztett gyors képfeldolgozó analízátorral a korábbi 15 napos időtartam helyett néhány óra alatt elvégezhető a szövettani vizsgálatok alapján a rákos daganat analízise. Hasonlóan rövid idő alatt megfigyelhető a különböző biotechnológiai eljárások során létrehozott baktériumok fejlődésének alakulása.

A kutatók fáradtságos rutinmunkái közé tartozik a megfigyelt sejtek számlálása, azonosítása, valamint a már korábban megfigyelt sejtekhez való hasonlítás, mérése. A hagyományos kiértékelési eljárás során az elektronmikroszkóppal készített felvételeket autómódszerrel egyenként értékelték ki. Az új készülék mindezen műveleteket autómódszerrel végzi. A mikroszkóp által készített felvételt 256 000 képpontra bontja fel, úgy tárolja, analízálja, és a színes képernyőn az eredményt megjeleníti. A berendezés tárolókapacitása 64 kép közvetlen tárolását teszi lehetővé.

NDK

A szinte kizárólag hazai fejlesztésre és saját gyártmányú alkotóelemekre épülő NDK mikroelektronikai termelés tavalyi fontos feladata és eredménye az irodai és személyi számítógépek gyártásának felfuttatása volt. 1986-ban összesen majdnem 29 ezer ilyen gép került le a szerelőszalagokról és így a vállalatok jelentősen növelhették a számítógép-vezérlésű tervező és termelésirányító munkahelyek számát.

A vállalatok hangsúlyozott feladata az ipari különösen a minőségének növelése és a fogyasztási cikkek – ruházat, szórakoztató elektronika – termelésének jelentős javítása. A lakosság részéről – amelynek nettó pénz-maszásának elősegítésére kereslet a divatos, modern cikkek iránt. A korábbi évekkel nagyobb mértékben, a tavalyi 63,1 milliárd márkáról idén 68,4 milliárd márkára növelték a beruházási ösztönzést, amelyet elsősorban a termelés korszerűsítésére, a modern technológiák alkalmazásának elősegítésére kívánnak fordítani.

Amiga 500

Még nem mutattuk be a Commodore cég Amiga családjának legújabb tagját, az Amiga 500 típusú számítógépet. A külsőleg a Commodore 128-ra hasonlító számítógép RAM-ja 512 Kbyte, ami egészen 1 Mbyte-ig bővíthető. Sebessége 7,14 MHz. A rendszerhez printer, beépített floppy meghajtó és IBM 101 típusú billentyűzet tartozik. Ára 1000-1200 DM.

VÍZMŰ

A nyári csúcsidőszakban naponta 24-25 ezer köbméter tiszta ivóvíz is elhagyja a Dél-zalai Csatornamű és Fürdő Vállalat Muramenti Vízműtelepét, s ez a mennyiség fedezi Nagykiszsa szükségletének mintegy 70 százalékát, s jó néhány környező település teljes igényét.

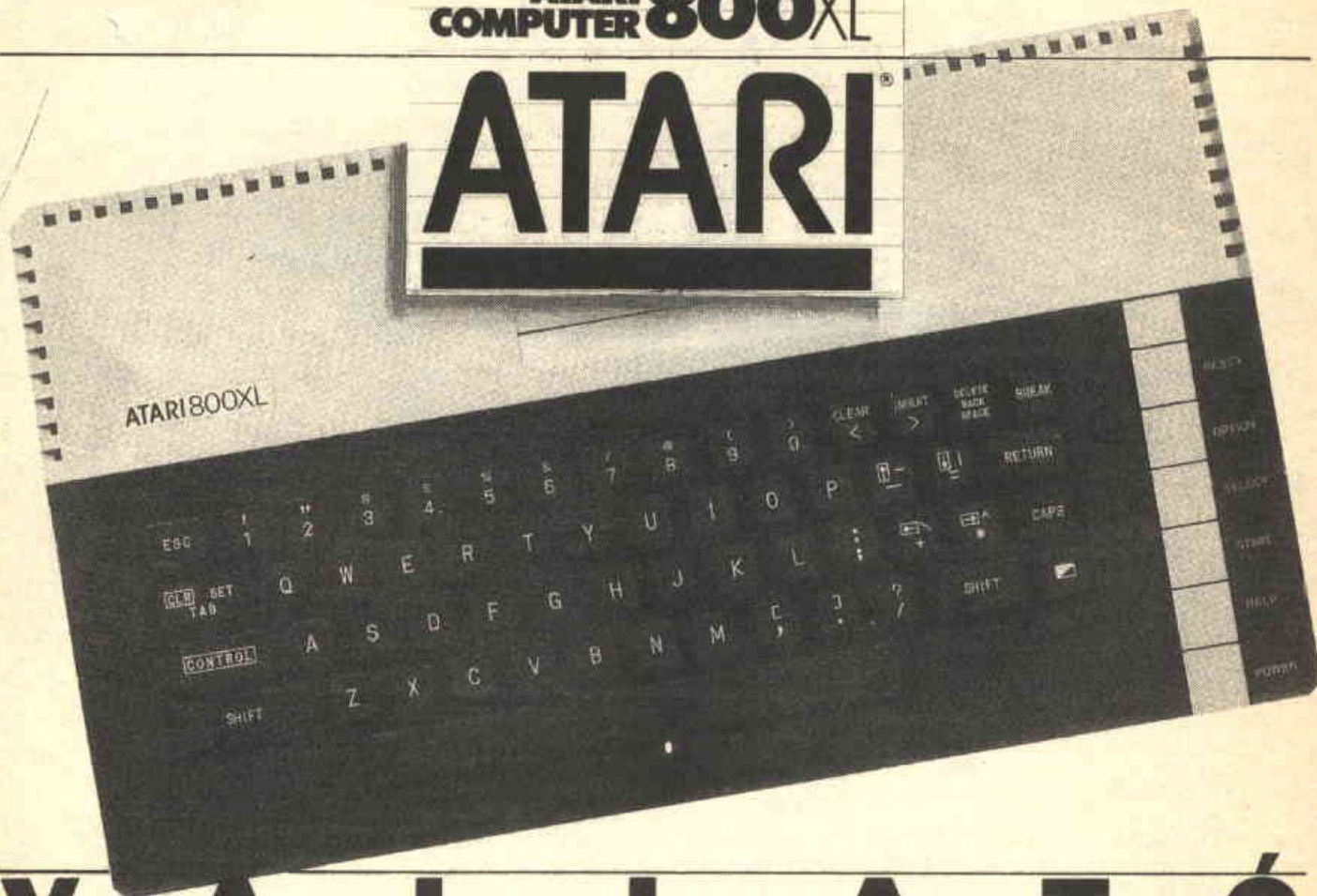
Tavaly májusban indult az a számítógépes program, melynek eredményeképpen ma már mind a tíz csökút, a két csápos kút és a két nagytárolóműű csökút víztermelése, üzemeltetése, a tárolók vízszintje, valamint a szivattyúk szállítóteljesítménye televíziós képernyőn folyamatosan ellenőrizhető, s a műszerek a legkisebb üzemzavart is azonnal jelzik. A kutakat már szintén a számítógép vezérli, a tárolók szintjének függvényében indulnak a szivattyúk. Bár a kézi beavatkozás lehetőségét megtartották, erre mostanában nem nagyon került sor, a veszprémi vízmű által kifejlesztett rendszer és számítógép rendszer megbízhatóan működik. Jelenleg a kizsácsi tárolók vízszintjének és az itteni tárolók szállítószivattyúinak számítógépes összekapcsolásán fáradoznak. Ez a rendszer az üzembiztonság javulása mellett jelentős energiamegtakarítással is egyetj.

ötlet

K Í N P A D O N A

ATARI
COMPUTER 800XL™

ATARI®

V A L L A T Ó

Egy olyan gép vállalatát tűztük napirendre, amely nálunk elkésett. Az Atari a legrégebbi mikrogépgyártók közé tartozik, s ráadásul a legnagyobbak, legnépszerűbbek közé. A nagyvilágban. De nem nálunk. Hozzáink csak néhány megszállott hozogatót be Atarit, míg nem tavalyelőtt a Skála valahonnan kapott egy igen kedvező ajánlatot. Így azután bejött az országba néhány ezer darab, amelyet változó áron és változó sikerrel árusított és árusít a Compter S üzlethálózat. Vállalásunkra is meghívtuk az üzlethálózat képviselőjét, aki csak azért nem kapott „mélyütéseket” az inkvizitoroktól, mert régóta ismerik egymást és gyakran találkoznak a gép kapcsán. Mindenesetre azt többször és nyomatékosan kérték az inkvizitorok, hogy írjuk meg – szerintük „pofátlan-ság”, amit a Skála művelt. Behozott egy gépet, de semmit sem szerzett hozzá. Sem szoftvert, sem irodalmat nem árusít. Mi csak egyet tehetünk hozzá a véleményükhöz: eddigi tapasztalataink szerint ez nálunk többnyire így szokás.

GYÁRI ADATOK:

Memóriaméret:

22 kbyte ROM
64 kbyte RAM
40 kbyte programozható BASIC memória terület

Csatlakozási lehetőségek: tv-ké-szülék, monitor, magnó (speciális), lemezmeghajtó, printer, plotter, paddle, egér, modem stb.

Méret: 38x22x6 cm

Súly: 195 dkg (tápegység: +160 dkg)

KÍNRENDSZER

Régi kínrendszerünkől indultunk ki. Egy kis vitánk volt az árnál. Végül úgy egyeztünk meg, hogy csak a hazai árat osztályozzuk. A tárolásnál kettéválasztottuk a kint, kettő lett az egyből. Végül a + kínok közé ismét föl-vettük a szoftverellátottságot.

1. KÍN:

HAZAI ÁR – 4,0

A hazai ár osztályozását az is indokolta, hogy a géppel rendelkezők többsége forintért vette azt. Hogy az osztályzat ilyen jó lett, annak csakis a

késői vállalatás lehet az oka. (Nem-csak a gép elterjedése késett, de még ehhez képest is késett egy kicsit a vállalatás.) Hiszen a gép megjelenésekor nem kevesebb, mint 29 900 forintot kértek érte. Erre az árra inkvizitoraink sikoltozva emlékeztek, s egyöntetűen véleményezték: ha akkor teszteltünk volna, aligha úszta volna meg a gép ebben a kínban a bukást. Hál'istennek azóta többször esett az ár, mígnem elérte a jelenlegi 8800 forintot. Ezzel már-már elégedettek lehetünk. Ennél olcsóbban csak C16-osokat árultak – néhány napig. Így hát igaz, amit egyik inkvizitorunk mondott: 64 kbyte-os gépet még nem árultak ennél olcsóbban Magyarországon. A középest adó inkvizitorok véleménye szerint viszont a gép tudásához képest ez az ár még mindig csak közepes.

2. KÍN:

PERIFÉRIÁK – 3,7

Mint mindig, most is a perifériák csatlakoztatásának lehetőségét vizsgáltuk ebben a kínban. Azt tehát,

hogy minden különösebb bűvészkedés – interface közbeiktatása – nélkül mi minden dugható bele. Nos, az osztályzatok-szórását két dolog indokolja. Inkvizítoraink egy része nem tudott kibújni a bőrből, s értékelésbe mégis bekalkulálta a hazai piaci helyzetet. S a helyzet az, hogy a drive-on, a printeren, a joystickon és természetesen a monitoron kívül az égvilágon semmi sincs hozzá. (Nagyritkán esetleg egér.) Ami a legbosszantóbb, hogy még magnót is csak az utóbbi időben lehet hozzá némi utánajárással szerezni.

Az enyhén szólva hiányos hazai kínálattal szemben ehhez a géphez szinte minden van, s minden csatlakoztatható. A felsoroltakon kívül például koala pad, fényceruza, paddle, plotter, modem. Sajnálatos azonban – s ez volt a gyengébb osztályzatok másik indoka –, hogy a perifériák legnagyobb része speciális Atari berendezés. Mindössze a video, a joystick és az RS232 „szabványos”. Természetes, hogy a speciális soros csatlakozó idehaza ritka, mint a fehér holló. Az inkvizítorok többsége fontosnak tartotta megjegyezni, hogy a speciális Atari perifériák minősége jó. (Bár a 1029-es printer hagy némi kívánnivalót maga után.) A perifériáknál kell megemlítenünk, hogy az Atari filozófia fontos része a cartridge. Minthogy e cég mikrogépei a tv-játékok céljára készült célberendezésekből fejlődtek ki, logikus lépés volt a fejlesztők részéről, hogy a cartridge portot rajta hagyták a gépen. S bár Magyarországon nem kaphatók, de a cég a terjedelmesebb szoftvereket (például a különböző programnyelvek fordítóit) elsősorban cartridge-ban forgalmazza. Aki próbált már effélet, tudja, hogy ezek használata mennyivel kényelmesebb, mint a kazettáké vagy lemezeké.

3. KÍN: KÉPERNYŐKEZELÉS – 4,5

A jó osztályzatok elsősorban a jó grafikai lehetőségeknek köszönhetőek. A képernyőfelbontás 320x192 képpont. Az egyszerű felhasználó számára ez csak egyszínű üzemmódban érhető el, de a „vajtűlű” inkvizítorok elmondták, hogy némi trükkkel szinte minden megoldható ezen a gépen. Bizonyítják ezt a géphez kapható játékprogramok is. Érdekesség, hogy a nagyfelbontású grafikát külön chip vezérli – s működése mindössze 25%-kal lassítja a program futását. Egyidőben négy grafikus képet tud kezelni, szöveges képernyőt természetesen ennek a sokszorosát, s ezek kezelése egyszerű és gyors. Többféle grafikus és szöveges (illetve kevert) üzemmódja van a gépnek, s ezek BASIC-ből is elérhetőek és programozhatóak. Bár egy sor dolgot (körrajzolás, festés, ablak- és spritekezelés) itt is POKE-okkal érhetünk el. Lehet vele dupla, illetve négyszeres méretű karaktereket is írni, s ezek négy különböző színnel használhatók. Utóbbi inkvizítoraink kevésnek találták, valamint azt is a képernyőkezelés hátrányai közt említették, hogy a gép egyébként előnyös ékezetes karaktereit a nagyított karakterek közt nem használhatjuk. 16 féle szín 8–8 árnyalatát ismeri a gép – azaz összesen 128 színt.

4. KÍN: HANG – 3,8

Négy hangcsatornája van, mindegyik 3,5 oktáv terjedelmű. Két-két csatorna azonban összevonható, s így a hangterjedelem némi ügyeskedéssel nyolc oktávra bővíthető. A hang a tévé hangszóróján keresztül hallható – a videokimeneten is elérhető. Programozása az inkvizítorok egy része

szerint egyszerű, mások szerint BASIC-ből egy kicsit nehézkes, s az igazi lehetőségek csak gépi kódban tárulnak föl. Kétségtelenül hiba, hogy a programozáskor a hang hosszúságát az határozza meg, hogy a következő hangváltás elé milyen hosszú várakozó ciklust építünk be. Ami hiányzik: jelalak formálási és hangszínszabályozási lehetőség, viszont van szűrési – azaz torzítási lehetőség. A gép hangjánál kell megemlítenünk, hogy van a gépnek „saját hangja” is. Ugyan ez is a tévé hangszórójából szól, de tőlünk függetlenül. Nemcsak a billentyűlenyomásokat jelzi egy hang, de a drive használata közben is kapunk egy kontroll „fütyöt”, amelyből az is megállapítható, hogy üzemszerűen folyik-e épp a beöltés, vagy esetleg hiba történt. Kívánságra egy POKE-kal ezek a kísérőhangok ki-csatolhatók.

5. KÍN: KAZETTÁS TÁROLÁS – 2,7

Inkvizítoraink felének volt erről tapasztalata. Ennek fő oka nyilván az, hogy aki ezt a gépet meg akarta venni, kénytelen volt hozzá azonnal drive-ot is vásárolni. Hiszen speciális magnót igényel, s ezt nem árultak hozzá. Aki próbálták, azok szerint a dolog felejthető. Elsősorban is lassú, s a turbóítás is mindössze 50%-kal gyorsít. Másik gép magnójával elmentett program vagy bejön, vagy sem. Nem tölthető be a program név szerint, tehát mindig pontosan a kívánt program elejére kell állni.

6. KÍN: TÁROLÁS DRIVE-ON – 4,0

Az eddig vállaltott gépektől ez a gép ebben a kínban mutatja a legjelentősebb eltérést. A lemezmeghajtó kezeléséhez szükséges szoftvert – az úgynevezett operációs rendszert – ugyan-

ATARI BOOKS VALLATÁSNAK EREDEJÉNVE 1987. JULIUS 15.

K I N Ö K

- 10 100070004001 .KIN: HAZAI AR
- 11 100070004002 .KIN: PERIFÉRIÁK
- 12 100070004003 .KIN: KÉPERNYŐKEZELÉS
- 13 100070004004 .KIN: HANG
- 14 100070004005 .KIN: KAZETTÁS TÁROLÁS
- 15 100070004006 .KIN: TÁROLÁS DRIVE-ON
- 16 100070004007 .KIN: GÉPI KÓDÚ PROGRAMOZÁS
- 17 100070004008 .KIN: MEGBIZHATÓSÁG
- 18 100070004009 .KIN: BILLENTYŰZET
- 19 100070004010 .KIN: DOKUMENTÁCIÓ
- 20 100070004011 .KIN: EDITÁLÁS
- 21 100070004012 .KIN: A GÉP PROGRAMNYELVE
- 22 100070004013 .KIN: TANULHATÓSÁG
- 23 100070004014 .KIN: EMBERKÖZELÉS
- 24 100070004015 .KIN: SZOFTVER ELLÁTOTSÁG
- 25 100070004016 .KIN: SZUBJEKTÍV VELEMÉNY

ATLASZ

3. 1	0000400004001	04004	STADLER SZOLT PROGRAMOZÓ
3. 3	00000400001	4404	ROMVARI GÁBOR GIZSEPCSEK
3. 4	04000040004	4440	SZCS GÁBOR SZAMITASTECHN. ELŐRÖD
4. 4	00000400004	04040	SZTANKAY ZSÓLI KÖZEPISKOLÁS DIÁK
4. 1	04000400000	04040	SZTANKAY LÁSZLO KERNOK
4. 2	00000400000	04040	RIETH JÓZSEF POLSKOLAI HALLGATÓ

ATLASZ

- 4. 4. 00000400004040
- 4. 4. 00000400004040
- 4. 4. 00000400004040

is az eddig vallatott gépek meghajtója vagy interface-e tartalmazta. Ez azt jelenti, hogy a meghajtó csatlakoztatása és bekapcsolása után azonnal kezelhető, egyszerű parancs beírásával be lehet róla tölteni a kívánt programot. (Gondoljunk például a Commodore 1541-es használatára.) Ezzel szemben az Atari drive csak magát a „vasat” tartalmazza. Ahhoz, hogy használni tudjuk, lemezről kell betölteni az operációs rendszert. Ennek hátránya, hogy egyfelől a munkakezdet lassúbb, másfelől az operációs rendszer kb. 8 kbyte-ot lefoglal a gép memóriájából. Előnye viszont, hogy az operációs rendszer fejleszhető, s az újabb változat – amely nyilván intelligensebb – gond nélkül használható.

Nos, az idehaza árult Atari 1050-es meghajtó – amely egyébként a legelterjedtebb ehhez a géphez – árában benne foglalják a DOS 3.0-ás operációs rendszer. Ennél ma már kapható jobb is, de minthogy ez vehető általános adottságnak, ebben a kínban az ezzel üzemelő drive-gép rendszert osztályoztuk. Érdekes, hogy az egész vállalatban e kínban mutatkoztak a legnagyobb eltérések az inkvizítori osztályzatok között. Kettestől ötösig minden előfordult. A tárolás sebességével és megbízhatóságával szinte mindenki elégedett volt. A kettést az az inkvizítorunk adta, aki adatkezelést végző szoftvereket is fejleszt a gépen. Mint mondta, egyszerűen botrányos, hogy ha az adatbevitel közben véletlenül RESET-et nyom, vagy egy pillanatnyi áramkimaradás történik – a teljes adatállomány megszűnik, elérhetetlenné válik. Természetesen a lemezen rajta marad, tehát speciális programmal „kiszedhető”. Többen kifogásolták, hogy mindössze 130 Kbyte fér egy lemezre. A Commodore-hoz szokott programozók nem örülnek annak, hogy ez a rendszer talán kiforrottabb, s épp ezért, ahogy

egyik inkvizítorunk fogalmazott: zártabb. Nem enged meg annyi trükköt, nehezebb az adatállományokba való belenyúlás. Lehetetlen például a hibás szektorok átmásolása, ami a szoftvergyártóknak nagy előny, hiszen így a szoftvervédelem egyszerűen és szinte tökéletesen megoldható.

**7. KÍN:
GÉPI KÓDÚ PROGRAMOZÁS – 2,7**

Az osztályzat magáért beszél. Nincs a gépben monitor. Semmivel sem támogatja a gépi kódú programozást. A lesújtó véleményeket enyhítette egyrészt, hogy a DOS alkalmas gépi kódú programok kimentésére, betöltésére (megadott vagy saját kezdőcímmre), és futtatására. Másrészt a valamilyen segédsoftverrel már megírt gépi rutinok használata BASIC-ből rendkívül kényelmes. A USSR függvény segítségével akárhány paramétert átadhatunk a gépi kódú rutinnak, s egy kétbyte-os számot vissza is kaphatunk.

**8. KÍN:
MEGBÍZHATÓSÁG – 4,7**

Ez a legjobb átlagosztályzat az egész vállalatban! S valljuk meg, a házi számítógép kategóriában ez komoly érték. Az inkvizítorok külön kiemelték, hogy 12 óras vagy hosszabb használat után sem jelentkeznek a más gépeknél szokásos hibák. „Két és fél éve ketten nyúzzuk, de soha egyetlen rossz szót sem szolt” – mondta egyik inkvizítorunk. Mások arról számoltak be, hogy még 4–5 tizedmásodperces áramkimaradást is kibírt, anélkül, hogy a gépben lévő program elszállt volna. Kérdésünkre, hogy előfordul-e a gép lemerevedése munka közben – legjobban informált inkvizítorunk elmondta, hogy az A és B verziójú BASIC-kel készített régebbi gépeknél még történnek ilyenek, de az újabbaknál szinte soha.

**9. KÍN:
BILLENTYŰZET – 4,1**

Az elhangzott kifogásokhoz képest még talán túl jó is az átlag. Magát a billentyűzetet kellemesnek, strapabírónak mondták az inkvizítorok. Ismétlésre nem hajlamos, megbízható. A problémákra akkor derült fény, amikor a billentyűzet elrendezéséről esett szó. „Kétkezű ember kell hozzá” – sommáza véleményét a legrosszabb osztályzat tulajdonosa. Még a kurzort sem lehet egy kézzel mozgatni. Rossz helyen van a CAPS, életveszélyes a BREAK és a RESET elhelyezése. (Előbbi a RETURN fölött, utóbbi a funkcióbillentyűk között – a többivel azonos külalakban.) Egyébként jó, hogy a gépnek vannak funkcióbillentyűi, viszont kár, hogy ezek nem programozhatók. S végül, ami még gyakori bosszúság okozója, hogy a billentyűzet – legalábbis a nálunk kapható gépeknél – nincsenek feltüntetve az ékezetes és a grafikus karakterek.

**10. KÍN:
DOKUMENTÁCIÓ – 1,7**

Ez a régi kín, ez az Atarinál is az maradt. Sajnos ennél a gépnél az sem változtatott volna sokat a helyzet, ha nemcsak a géphez adott dokumentációt osztályoztuk volna. Hiszen az egyetlen itthon kapható szakkönyv a kezdőknek szóló Hetedhét Atari. A Skálánál vásárolt gépekhez ráadásul

Romvári Gábor
„Kategóriájában jó gép,
de túl gyorsan
megismertem
és meguntam.”

